HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

3 martie 2010 *

În cauza T-36/06,

Bundesverband deutscher Banken eV, cu sediul în Berlin (Germania), reprezentată de H.-J. Niemeyer și de K.-S. Scholz, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii N. Khan și T. Scharf, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: germana.

susținută de

Land Hessen (Germania), reprezentat inițial de H.-J. Freund și de M. Holzhäuser, și ulterior de H.-J. Freund și de S. Lehr, avocați,

și de

Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale, cu sediul în Frankfurt am Main (Germania), reprezentată de H.-J. Freund, avocat,

interveniente,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2005) 3232 final a Comisiei din 6 septembrie 2005 privind transferarea Hessischer Investitionsfonds către Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale în calitate de aport tacit,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din domnii O. Czúcz (raportor), președinte, și V. Vadapalas și doamna I. Labucka, judecători,

grefier: doamna C. Kristensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 septembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

A — *Aportul în litigiu*

1 Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale (denumită în continuare „Helaba") este una dintre cele mai mari bănci din Germania. Aceasta are statutul juridic de organism de drept public. De la 1 ianuarie 2001, proprietarii Helaba sunt Sparkassen- und Giroverband Hessen-Thüringen, cu o participație de 85 %, landul Hessen (denumit în continuare „landul"), cu o participație de 10 %, și landul Turingia, cu o participație de 5 %. Helaba îndeplinește rolul de bancă principală a landului și a landului Turingia, precum și cel de bancă centrală a caselor de economii din Hesse și din Turingia. Aceasta mai desfășoară și activități de bancă comercială, atât pe piața națională, cât și pe piețele internaționale.

2 Hessischer Investitionsfonds (denumit în continuare „fondul special") a fost creat în 1970 ca activ special al landului. Acesta oferă împrumuturi fără dobândă sau cu o dobândă redusă pentru proiecte de investiții locale. Printr-o modificare legislativă, adoptată la 13 decembrie 2002, Hessisches Ministerium der Finanzen (Ministerul de Finanțe al landului) a fost autorizat să îl transfere, în tot sau în parte, unei instituții de credit, cu titlu de participație financiară și sub forma unui aport tacit în sensul articolului 10 din Kreditwesengesetz (Legea privind creditul, denumită în continuare

„KWG") sau sub o altă formă recunoscută de legislația prudențială, în schimbul unei remunerații conforme pieței.

3 În acest scop, landul și Helaba au convenit cu privire la condițiile în care fondul special ar putea fi transferat la Helaba. Potrivit proiectului de contract, activul special trebuia transferat la Helaba sub forma unui aport tacit pentru o durată nedeterminată (denumit în continuare „aportul în litigiu"), având o valoare de 594 milioane de euro și în schimbul unei remunerații de 1,65 % din valoarea sa nominală din care s-a scăzut partea de aport necesară pentru garantarea activităților de împrumut legate de proiecte de investiții locale ale fondului special. Proiectul de contract nu conține nicio clauză de majorare a dobânzilor (denumită în continuare „clauza de step-up"), în temeiul căreia remunerația crește după un anumit timp.

4 Conform articolului 2 din proiectul de contract, dreptul la remunerație dispare atunci când Helaba suferă o pierdere anuală, și anume atunci când contul de profit și pierderi arată o pierdere aferentă exercițiului precedent sau în măsura în care plata remunerației ar conduce la o pierdere contabilă anuală. Remunerațiile neachitate sunt plătite în cursul anilor următori în măsura în care nu există o pierdere anuală, iar plata remunerației nu ar conduce la o astfel de pierdere. Aportul în litigiu participă în întregime la pierderi, însă orice diminuare a valorii acestuia trebuie acoperită de Helaba în cursul anului următor până la valoarea sa nominală. Plata remunerației aportului în litigiu este prioritară față de plata dividendelor pentru capitalul social și față de constituirea unor rezerve.

5 Conform articolului 4 din proiectul de contract, rezilierea aportului în litigiu de către land este exclusă. Potrivit alineatului 8 al acestei dispoziții, „[î]n cazul unei proceduri de insolvență privind patrimoniul deținut de [Helaba] sau în cazul lichidării acesteia din urmă, aportul [în litigiu] nu va fi rambursat decât după rambursarea tuturor creditorilor băncii [Helaba], inclusiv a titularilor de titluri de participare, precum și a

creditorilor altor capitaluri de garanție în sensul articolului 10 alineatul 5a din KWG, însă înaintea rambursării deținătorilor de părți din capitalul social".

B — *Procedura administrativă și decizia atacată*

6 Prin scrisoarea din 4 iunie 2004, Republica Federală Germania a notificat intenția sa de a realiza aportul în litigiu și a solicitat Comisiei Comunităților Europene să constate că acesta nu constituia ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE.

7 La 4 august 2004, Comisia a solicitat informații suplimentare, pe care Republica Federală Germania le-a furnizat prin scrisorile din 31 august și din 7 septembrie 2004.

8 Prin scrisoarea din 29 septembrie 2004, Comisia a solicitat Republicii Federale Germania, conform dispozițiilor articolului 4 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88 CE] (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41), acordul acesteia pentru prelungirea termenului de două luni în care trebuie să efectueze examinarea preliminară a măsurii notificate. Prin scrisoarea din 7 octombrie 2004, Republica Federală Germania a acceptat prelungirea acestui termen până la 31 decembrie 2004.

9 Prin scrisorile din 15 și din 22 noiembrie 2004, Comisia a solicitat alte informații Republicii Federale Germania.

10 Prin scrisoarea din 21 decembrie 2004, Comisia a stabilit Republicii Federale Germania un termen de 30 de zile pentru comunicarea informațiilor solicitate și a declarat că, în cazul în care informațiile nu vor fi furnizate în timp util, va considera că notificarea este retrasă, în sensul articolului 5 alineatul (3) din Regulamentul nr. 659/1999.

11 Prin scrisoarea din 30 martie 2005, Republica Federală Germania a furnizat informații suplimentare privind conformitatea cu piața. Comisia a solicitat alte informații prin scrisoarea din 20 mai 2005, la care Republica Federală Germania a răspuns prin scrisoarea din 3 iunie 2005.

12 Prin Decizia C(2005) 3232 final din 6 septembrie 2005 privind transferul Hessischer Investitionsfonds către Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale ca aport tacit (denumită în continuare „decizia atacată"), Comisia, în urma fazei preliminare de examinare, a decis că aportul în litigiu nu constituia ajutor de stat.

13 În decizia atacată, Comisia arată că, pentru a examina dacă aportul în litigiu conferă băncii Helaba un avantaj care poate fi calificat drept ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, trebuie aplicat criteriul „investitorului care operează într-o economie de piață" (denumit în continuare „investitorul privat"), potrivit căruia nu constituie ajutoare aporturile de capital realizate în condițiile în care un investitor privat ar fi dispus să cedeze fonduri unei întreprinderi private comparabile. În această privință, Comisia face trimitere la Hotărârea Tribunalului din 6 martie 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale și Land Nordrhein-Westfalen/Comisia (T-228/99 și T-233/99, Rec., p. II-435, denumită în continuare „Hotărârea WestLB").

14 În ceea ce privește, mai întâi, calificarea din punct de vedere juridic și economic, Comisia consideră că aportul în litigiu este comparabil cu alte aporturi tacite care au fost realizate pe piață și că, în consecință, conformitatea cu piața a remunerației convenite de părți poate fi apreciată prin comparare cu remunerația acestor aporturi

tacite. În această privință, în primul rând, Comisia constată că aportul în litigiu a fost calificat în mod expres drept aport tacit în proiectul de contract. În al doilea rând, în opinia Comisiei, condițiile aportului în litigiu sunt comparabile cu cele ale altor aporturi tacite prin aceea că aportul respectiv trebuie rambursat înaintea capitalului social și că landul primește totalitatea remunerației convenite, iar nu un dividend proporțional cu profitul. Aceasta adaugă că există pe piață aporturi tacite pe durată nedeterminată fără clauze de step-up, precum aportul în litigiu, și că volumul acestuia nu este neobișnuit. În sfârșit, într-o notă de subsol, Comisia face trimitere, în ceea ce privește calificarea aportului, la Decizia 2006/742/CE din 20 octombrie 2004 privind un ajutor acordat de Germania în beneficiul băncii Helaba (JO 2006, L 307, p. 159), în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Tribunalului de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05, Rep., p. II-387).

15 În continuare, Comisia calculează remunerația adecvată a capitalului care poate fi utilizat de Helaba pentru a garanta extinderea activităților sale de credit. Comisia explică în această privință că, pe piață, remunerația aporturilor tacite corespunde unei dobânzi de referință la care se adaugă o majorare a remunerației (denumită în continuare „remunerația garanției"). Totuși, Comisia apreciază că, în speță, partea corespunzătoare dobânzii de referință trebuie scăzută din remunerația conformă pieței pentru a ține seama de faptul că aportul în litigiu nu procură lichidități băncii Helaba. În schimb, aceasta consideră că impozitul aferent exploatațiilor industriale și comerciale (denumit în continuare „taxa profesională") pe care trebuie să îl achite investitorii industriali și comerciali care își exercită activitatea în Germania și care, în speță, trebuie plătit de Helaba întrucât landul nu are această obligație trebuie adăugat la remunerația procentuală convenită de părți, din moment ce face parte din cheltuielile suportate de Helaba ca urmare a aportului în litigiu.

16 În ceea ce privește calculul remunerației garanției conforme pieței, Comisia își întemeiază concluziile pe două rapoarte de expertiză realizate de bănci de investiții, precum și pe raportul unei societăți de experți contabili referitor la rapoartele menționate. Având în vedere aceste trei rapoarte, Comisia consideră că este rezonabil să se pornească de la o remunerație a garanției de 65-90 de puncte de bază corespunzătoare majorării constatate pe piață pentru aporturile tacite ale unor emitenți din sectorul

bancar european exprimate în euro, pe durată nedeterminată și care conțin o clauză de step-up.

17 Comisia examinează dacă trebuie să se aplice majorări sau reduceri acestei remunerații a garanției pentru a lua în considerare specificitățile aportului în litigiu față de aporturile tacite utilizate drept referință pentru calcularea remunerației respective. În această privință, Comisia apreciază că trebuie să se aplice o majorare de 30-40 de puncte de bază pentru a ține seama de faptul că aportul în litigiu, spre deosebire de aporturile tacite pe durată nedeterminată care au fost utilizate drept referință, nu conține o clauză de step-up. Totuși, aceasta consideră că nu este necesară aplicarea unei majorări nici din cauza faptului că, în urma aportului în litigiu, partea de aporturi tacite din fondurile proprii de bază ale Helaba ar fi de 57 %, așadar, mult mai ridicată decât partea reprezentată de acest tip de instrumente din fondurile proprii ale băncilor private, nici din cauza faptului că aportul în litigiu va ridica la 44 % partea de aporturi tacite deținută de land în fondurile proprii de bază ale Helaba. În sfârșit, Comisia apreciază că poate fi justificată o majorare cu 10 puncte de bază pentru a lua în considerare faptul că remunerația nu este plătită decât dacă Helaba obține un profit anual, însă nu se pronunță definitiv cu privire la acest aspect, din moment ce luarea în considerare a acestei majorări nu modifică aprecierea finală.

18 În sfârșit, având în vedere toate aceste considerații, Comisia concluzionează că remunerația conformă pieței pentru un aport precum aportul în litigiu ar fi de 1-1,4 %. În consecință, aceasta apreciază că remunerația procentuală de 1,65 % convenită între Helaba și land, la care se adaugă cheltuiala reprezentată de taxa profesională, nu procură un avantaj băncii Helaba și că, prin urmare, nu poate fi considerată ajutor de stat.

19 Comisia adaugă că, în mai 2005, Helaba a vândut unor investitori instituționali privați un aport tacit pe durată nedeterminată, fără clauză de step-up, în valoare de 250 de milioane de euro și că acest aport este remunerat cu 5,5 % pe an. Potrivit explicațiilor furnizate de Comisie, 5,5 % corespunde dobânzii de referință (Tibeur sau Mid-Swap, în decizia atacată precizându-se că aceasta din urmă era de 3,84 % la data adoptării deciziei respective) majorate cu remunerația garanției. În opinia Comisiei, condițiile de realizare a acestui aport tacit confirmă aprecierea sa potrivită căreia remunerația

convenită pentru aportul în litigiu este conformă cu o remunerație pe piață, precum și faptul că Helaba ar fi în măsură să plaseze un aport tacit pe piață în cazul în care nu primește aportul în litigiu.

Procedura și concluziile părților

20 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 ianuarie 2006, reclamanta, Bundesverband deutscher Banken eV (Federația Germană a Băncilor Private), a introdus prezenta acțiune.

21 Prin actele depuse la grefa Tribunalului la 6 iunie și, respectiv, la 13 iunie 2006, Helaba și landul au solicitat să intervină în prezenta procedură în susținerea Comisiei. Prin Ordonanța din 14 septembrie 2006, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis aceste intervenții. Intervenienții au depus memorii în termenele acordate. Reclamanta și Comisia au depus de asemenea observații privind aceste memorii în termenele acordate.

22 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a patra, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

23 Având în vedere sfârșitul mandatului unuia dintre membrii camerei, președintele Tribunalului a desemnat un alt judecător pentru a completa această cameră, în temeiul articolului 32 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

24 Prin scrisoarea din 20 mai 2008, Tribunalul a obligat Comisia să prezinte anumite documente, printre care se numără și versiunea confidențială a deciziei atacate. Comisia a răspuns acestei cereri în termenul acordat.

25 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a patra) a hotărât deschiderea procedurii orale.

26 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 9 septembrie 2008.

27 Cu această ocazie, înainte de a închide procedura orală, s-a decis să se permită Comisiei să răspundă în scris la una dintre întrebările adresate de Tribunal. Comisia a depus răspunsul, iar reclamanta a formulat observații în termenele acordate. Procedura orală a fost declarată terminată la 8 octombrie 2008.

28 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

29 Comisia, susținută de Helaba, solicită Tribunalului:

— declararea inadmisibilității acțiunii și, în subsidiar, respingerea acesteia ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

30 Landul solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

1. *Cu privire la admisibilitate*

31 Comisia, susținută de Helaba, afirmă că acțiunea este inadmisibilă din moment ce reclamanta nu ar fi vizată în mod insdividual prin decizia atacată.

32 Trebuie reamintit că instanța are dreptul să aprecieze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze, dacă o bună administrare a justiției justifică respingerea pe fond a acțiunii fără a se pronunța în prealabil asupra excepției de inadmisibilitate invocată de pârât (Hotărârea Curții din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, Rec., p. I-1873, punctele 51 și 52, și Hotărârea Tribunalului din 13 septembrie 2006, Sinaga/Comisia, T-217/99, T-321/00 și T-222/01, nepublicată în Recueil, punctul 68).

33 În împrejurările prezentei cauze, Tribunalul consideră că trebuie examinate de la bun început motivele invocate de reclamantă, fără a se pronunța în prealabil cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie, acțiunea în anulare fiind, în orice caz și pentru motivele prezentate mai jos, nefondată.

2. *Cu privire la fond*

34 Reclamanta invocă trei motive, întemeiate pe nemotivare, pe încălcarea articolului 87 CE și, respectiv, pe încălcarea drepturilor procedurale prin neinițierea de către Comisie a procedurii oficiale de investigare prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE.

Cu privire la motivul întemeiat pe nemotivare

35 Reclamanta susține că decizia atacată este insuficient motivată în ceea ce privește calificarea drept aport tacit a aportului în litigiu în scopul realizării comparației cu piața, în ceea ce privește luarea în considerare a taxei profesionale, în ceea ce privește deducerea cheltuielilor de refinanțare și în ceea ce privește conformitatea remunerației cu piața.

Cu privire la calificarea aportului în litigiu

— Argumentele părților

36 Reclamanta susține că opinia Comisiei care figurează în considerentul (25) al deciziei atacate, potrivit căreia aportul în litigiu „este comparabil cu alte aporturi tacite conforme cu piața", este insuficient motivată.

37 În primul rând, reclamanta critică faptul că, în ceea ce privește calificarea aportului în litigiu, Comisia își întemeiază aprecierea pe proiectul de contract fără a rezuma conținutul acestuia. În opinia reclamantei, Comisia s-a limitat să menționeze că, în proiectul de contract, părțile la aportul în litigiu au calificat acest aport drept unul tacit și că, în consecință, Comisia nu a motivat caracterul comparabil al aportului în litigiu cu alte aporturi tacite conforme cu piața.

38 În al doilea rând, potrivit susținerilor reclamantei, Comisia nu își motivează afirmația care figurează în considerentul (26) al deciziei atacate, potrivit căreia, în caz de lichidare sau de insolvență, aportul în litigiu trebuie rambursat înaintea capitalului social, deși, în special, contractul referitor la aportul în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, ar prevedea că rambursarea aportului nu este prioritară în raport cu rambursarea capitalului social.

39 În al treilea rând, reclamanta susține că afirmația care figurează în considerentul (26) al deciziei atacate, potrivit căreia landul primește „totalitatea remunerației convenite, în timp ce investitorul în capitalul social nu dispune decât de un drept la plata unui

dividend proporțional cu profitul", nu este clară și nu permite să se știe ce anume dorește Comisia să dovedească prin efectuarea acestei comparații.

40 În al patrulea rând, Comisia nu ar motiva afirmațiile care figurează în considerentul (27) al deciziei atacate, potrivit cărora „pe piața de capitaluri există aporturi tacite fără clauză de [step-up]" și „volumul aportului tacit în cauză nu este neobișnuit". Reclamanta apreciază că, în cazul în care Comisia ar fi dorit să dovedească aceste afirmații întemeindu-se pe emisiunile din 1998 și din 1999 la care a făcut trimitere în Decizia 2006/742, aceasta ar fi trebuit să menționeze partea corespunzătoare din această primă decizie în decizia atacată. În plus, în opinia reclamantei, Comisia nu a explicat motivul pentru care situația de pe piața de capitaluri din 1998 și din 1999 era comparabilă cu cea care exista în momentul adoptării deciziei atacate, și anume în cursul verii anului 2005. Aceasta mai susține că, în Decizia 2006/742, Comisia s-a limitat să reproducă argumentele invocate de Republica Federală Germania în legătură cu emisiunile din 1998 și din 1999. În observațiile sale privind memoriile în intervenție, reclamanta adaugă că decizia atacată nu îndeplinește obligația de motivare, din moment ce, în versiunea sa neconfidențială, aporturile tacite menționate nu pot fi identificate din cauza anonimatului băncilor.

41 În al cincilea rând, Comisia și-ar fi motivat în mod insuficient afirmația care figurează în considerentul (29) al deciziei atacate, potrivit căreia aportul în litigiu prezintă pentru land „diverse avantaje" în raport cu o investiție în capitalul social. În această privință, reclamanta susține că afirmațiile Comisiei sunt „superficiale", „parțiale" și „lipsite de substanță".

42 Comisia, susținută de Helaba, contestă faptul că decizia atacată este insuficient motivată în ceea ce privește calificarea aportului în litigiu drept aport tacit. Landul nu a prezentat argumente în această privință.

— Aprecierea Tribunalului

43 Trebuie amintit că întinderea obligației de motivare depinde de natura actului în cauză și de contextul adoptării sale. Motivarea trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției, astfel încât, pe de o parte, să dea posibilitatea instanței să își exercite controlul privind legalitatea și, pe de altă parte, să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, în scopul de a-și putea apăra drepturile și de a verifica dacă decizia este sau nu este întemeiată (Hotărârea WestLB, punctul 13 de mai sus, punctul 278).

44 Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 253 CE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare al acestuia, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea WestLB, punctul 13 de mai sus, punctul 279).

45 În special, Comisia nu este obligată să adopte o poziție cu privire la toate argumentele invocate în fața sa de persoanele interesate, ci este suficient ca aceasta să expună situația de fapt și considerațiile juridice care prezintă o importanță esențială în economia deciziei (Hotărârea WestLB, punctul 13 de mai sus, punctul 280).

46 În ceea ce privește, în special, o decizie a Comisiei în care se consideră că măsura notificată nu constituie ajutor, obligația de motivare impune indicarea motivelor pentru care Comisia consideră că măsura în cauză nu intră în domeniul de aplicare al articolului 87 alineatul (1) CE.

47 Pe de altă parte, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că obligația de motivare reprezintă o normă fundamentală de procedură, care trebuie distinsă de aspectul

temeiniciei motivării, acesta făcând parte din legalitatea pe fond a actului în litigiu (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 12 septembrie 2007, Italia/Comisia, T-239/04 și T-323/04, Rep., p. II-3265, punctul 117 și jurisprudența citată).

48 În ceea ce privește, în primul rând, critica reclamantei referitoare la faptul că, deși conținutul proiectului de contract nu este nici reprodus în decizia atacată, nici cunoscut de reclamantă sau de Tribunal, Comisia se întemeiază pe acest proiect de contract, este suficient să se constate că, deși Comisia nu reproduce textual dispozițiile proiectului de contract, aceasta menționează diferitele elemente ce rezultă din proiectul respectiv pe care își întemeiază aprecierea juridică, astfel încât atât reclamanta, cât și Tribunalul sunt în măsură să îi cunoască raționamentul.

49 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia Comisia s-ar fi limitat să facă trimitere la faptul că părțile la aportul în litigiu au calificat acest aport, în proiectul de contract, drept aport tacit, trebuie constatat că, pe de o parte, Comisia nu s-a întemeiat numai pe calificarea dată de părți aportului în litigiu și că, pe de altă parte, chiar dacă aceasta ar fi procedat astfel, această împrejurare nu ar avea drept consecință că decizia atacată este nemotivată, din moment ce problema dacă, în vederea calificării aportului, Comisia se poate întemeia numai pe calificarea dată de părți privește temeinicia motivelor invocate de Comisie, iar nu caracterul suficient al acestora.

50 În ceea ce privește, în al doilea rând, pretinsa nemotivare a afirmației Comisiei potrivit căreia, în caz de lichidare sau de insolvență, aportul în litigiu trebuie rambursat înaintea capitalului social, trebuie observat că afirmația respectivă corespunde simplei constatări a unui element care rezultă din proiectul de contract (a se vedea punctul 5 de mai sus) și că, în consecință, nu trebuia motivată mai mult. Dubiile exprimate de reclamantă referitor la problema dacă această constatare este sau nu este eronată nu privesc caracterul suficient al motivării deciziei atacate, ci temeinicia acesteia și, în special, exactitatea materială a faptelor reținute de Comisie.

51 În ceea ce privește, în al treilea rând, motivarea afirmației Comisiei potrivit căreia landul primește „totalitatea remunerației convenite, în timp ce investitorul în capitalul social nu dispune decât de un drept la plata unui dividend proporțional cu profitul", este suficient să se constate, în urma lecturii frazei complete din considerentului (26) al deciziei atacate, în care se arată că landul primește, „precum investitorul unui aport tacit de pe piața de capitaluri", totalitatea acestei remunerații, că, în mod evident, Comisia a considerat că forma remunerației convenite pentru aportul în litigiu era caracteristică pentru aporturi tacite, iar nu pentru capitalul social, și că această împrejurare, printre altele, pleda pentru calificarea aportului în litigiu drept aport tacit. Dubiile exprimate de reclamantă referitor la problema dacă forma remunerației convenite pentru aportul în litigiu este, într-adevăr, caracteristică pentru aporturile tacite nu privesc motivarea deciziei atacate, ci temeinicia acesteia.

52 În ceea ce privește, în al patrulea rând, motivarea afirmațiilor Comisiei potrivit cărora „pe piața de capitaluri există aporturi tacite fără clauză de [step-up]" și „volumul aportului tacit în cauză nu este […] neobișnuit", este suficient să se observe că Comisia s-a limitat să constate două circumstanțe care reies cu claritate din informațiile furnizate de rapoartele de expertiză și în special din operațiunile realizate pe piață, la care se referă în considerentele (49) și (56) ale deciziei atacate. Trimiterea la Decizia 2006/742, care figurează în nota de subsol, nu privește aceste două constatări de fapt, ci ansamblul raționamentului Comisiei în ceea ce privește calificarea aportului în litigiu drept aport tacit în scopul de a compara cu piața remunerația convenită. Întrucât Comisia nu a întemeiat aceste afirmații pe datele privind piața pentru anii 1998 și 1999, aceasta nu trebuia să justifice motivul pentru care situația pieței în anii 1998 și 1999 ar fi comparabilă cu cea care exista la momentul adoptării deciziei atacate.

53 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia Comisia nu putea face trimitere la Decizia 2006/742 și ar fi trebuit să reproducă în decizia atacată părțile pertinente din această decizie, trebuie constatat că acest argument este infirmat de jurisprudența potrivit căreia o decizie este motivată în mod suficient atunci când face trimitere la un document care se află deja în posesia destinatarului și care conține elementele pe

care instituția și-a întemeiat decizia (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Tribunalului din 24 aprilie 1996, Industrias Pesqueras Campos și alții/Comisia, T-551/93, T-231/94, T-232/94, T-233/94 și T-234/94, Rec., p. II-247, punctul 144), situație care se regăsește în speță, din moment ce reclamanta a primit o copie a Deciziei 2006/742 la adoptarea acesteia, cu câteva luni înainte de adoptarea deciziei atacate.

54 În ceea ce privește argumentul întemeiat pe insuficiența motivării deciziei atacate întrucât aporturile tacite utilizate cu titlu de comparație nu ar fi identificabile din cauza anonimatului băncilor care le-au emis, trebuie subliniat că reclamanta critică în realitate caracterul incomplet al versiunii neconfidențiale de care dispunea la momentul în care a introdus acțiunea, iar nu motivarea deciziei atacate în sine. Pe de altă parte, trebuie arătat că, în speță, nedezvăluirea anumitor date în această versiune nu era de natură să împiedice reclamanta să își apere drepturile și să verifice temeinicia deciziei atacate. Astfel, pe de o parte, în pofida faptului că numele băncilor care au emis aporturile în cauză nu sunt dezvăluite, versiunea neconfidențială a deciziei atacate conține, într-o manieră suficient de inteligibilă, elementele de apreciere care au permis Comisiei să își întemeieze poziția. Pe de altă parte, și în orice caz, versiunea confidențială a deciziei atacate, astfel cum a fost notificată Republicii Federale Germania, a fost comunicată reclamantei în cursul procedurii (a se vedea punctul 24 de mai sus), fără ca aceasta să formuleze noi observații întemeiate pe pasajele în cauză.

55 În ceea ce privește, în al cincilea rând, aprecierea Comisiei potrivit căreia aportul în litigiu ar prezenta avantaje pentru land în raport cu o investiție în capitalul social, trebuie observat că reclamanta, prin faptul că a indicat că afirmațiile Comisiei sunt „superficiale", „parțiale" și „lipsite de substanță", nu critică, în realitate, caracterul suficient al motivării, ci temeinicia aprecierii reținute.

56 În aceste circumstanțe, trebuie să se considere că decizia atacată nu este insuficient motivată în ceea ce privește calificarea aportului în litigiu.

Cu privire la luarea în considerare a taxei profesionale

— Argumentele părților

57 Reclamanta susține că decizia atacată nu conține nicio motivare în ceea ce privește aprecierea care figurează în considerentul (36), potrivit căreia „[u]n investitor instituțional care își desfășoară activitatea într-o economie de piață ar fi […] cerut o remunerație mai ridicată decât landul pentru a compensa cheltuielile pe care le suportă ca urmare a [taxei profesionale]”, iar „Helaba, în ceea ce o privește, ar fi fost absolut dispusă să plătească această majorare a remunerației unui astfel de investitor”.

58 Comisia, susținută de Helaba, contestă că decizia atacată este insuficient motivată în ceea ce privește luarea în considerare a taxei profesionale drept cheltuială care trebuie suportată de Helaba ca urmare a aportului în litigiu. Landul nu a prezentat argumente în această privință.

— Aprecierea Tribunalului

59 Trebuie constatat că, în speță, Comisia nu a făcut altceva decât să aplice concluzia la care a ajuns în Decizia 2006/742 cu privire la aportul în discuție în cazul respectiv. Astfel cum rezultă din considerațiile anterioare (a se vedea punctul 53 de mai sus), această decizie se afla deja în posesia reclamantei.

60 Or, examinarea Deciziei 2006/742, precum și a argumentelor reclamantei referitoare la eroarea vădită de apreciere pretins săvârșită de Comisie în această privință, efectuată la punctele 188-192 din Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, nu a scos în evidență nicio lipsă

de motivare care să împiedice reclamanta să conteste respectiva decizie sau care să împiedice Tribunalul să îi aprecieze temeinicia.

61 Rezultă de aici că, în orice caz, decizia atacată se situează pe linia unei practici decizionale, cunoscută de reclamantă, și, în consecință, putea fi motivată în mod sumar (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 26 noiembrie 1975, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique și alții/Comisia, 73/74, Rec., p. 1491, punctul 31).

Cu privire la deducerea cheltuielilor de refinanțare

— Argumentele părților

62 Potrivit susținerilor reclamantei, considerentele (37)-(41) ale deciziei atacate nu permit cunoașterea criteriilor pe care Comisia s-a întemeiat pentru a ajunge la concluzia potrivit căreia Helaba suportă în mod efectiv cheltuieli de refinanțare suplimentare, față de situația în care s-ar fi aflat dacă ar fi primit un aport tacit în numerar, în limita dobânzii de refinanțare brute, și nici înțelegerea motivelor pentru care deductibilitatea fiscală a remunerației justifică deducerea cheltuielilor de refinanțare.

63 Comisia, susținută de Helaba, contestă că decizia atacată este insuficient motivată în ceea ce privește luarea în considerare a faptului că Helaba suportă, în speță, cheltuieli de refinanțare suplimentare. Landul nu a prezentat argumente în această privință.

— Aprecierea Tribunalului

64 Trebuie observat că, astfel cum indică reclamanta în cererea introductivă, Comisia, în speță, nu a făcut altceva decât să aplice concluzia la care a ajuns în Decizia 2006/742 în ceea ce privește aportul în cauză în această decizie.

65 În aceste circumstanțe, și având în vedere că Tribunalul a considerat în Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, că Comisia și-a motivat suficient concluzia (a se vedea punctele 265-267 din hotărâre), trebuie respinse argumentele reclamantei privind pretinsa lipsă de motivare a deciziei atacate, din moment ce aceasta putea fi înțeleasă, în orice caz, în lumina motivării conținute în Decizia 2006/742 (a se vedea punctul 61 de mai sus).

Cu privire la conformitatea cu piața a remunerației convenite între land și Helaba

— Argumentele părților

66 Reclamanta susține că motivele prezentate de Comisie pentru a ajunge la concluzia că remunerația convenită între land și Helaba este conformă cu piața sunt insuficiente. Reclamanta susține în această privință că afirmația care figurează în considerentul (69) al deciziei atacate, potrivit căreia faptul că aporturile tacite reprezintă o parte importantă din fondurile proprii de bază conduce la o creștere a posibilității de a recurge la aporturile respective „în loc de a recurge la capitalul social", este insuficientă și contradictorie în raport cu afirmația sa potrivit căreia, în caz de insolvență, aporturile tacite trebuie rambursate înaintea capitalului social. De asemenea, reclamanta consideră că afirmația Comisiei care figurează în considerentul (73) al deciziei atacate, potrivit căreia landul exercită o influență considerabilă asupra stabilirii profilului de risc al Helaba, nu este motivată și că nu se explică de către Comisie dacă, din punctul de vedere al condițiilor, emisiunea în valoare de 500 de milioane de euro, pe care o menționează în considerentul (74) al deciziei și care ar fi fost subscrisă de

un singur investitor, poate fi comparată cu aportul în litigiu, astfel încât nici reclamanta, nici Tribunalul nu sunt în măsură să verifice caracterul comparabil al celor două aporturi.

67 Comisia, susținută de Helaba, contestă că decizia atacată este insuficient motivată în ceea ce privește conformitatea cu piața a remunerației convenite pentru aportul în litigiu. Landul nu a prezentat argumente în această privință.

— Aprecierea Tribunalului

68 În ceea ce privește afirmația Comisiei potrivit căreia faptul că aporturile tacite reprezintă o parte importantă din fondurile proprii de bază conduce la o creștere a posibilității de a recurge la aceste aporturi „în loc de a recurge la capitalul social", trebuie constatat că, în pofida unei formulări imperfecte, rezultă cu claritate din ansamblul deciziei atacate că, prin această afirmație, Comisia nu urmărea să definească ordinea de prioritate între capitalul social și aporturile tacite în caz de insolvență, ci urmărea să arate că riscul de a avea un capital social insuficient în caz de dificultăți economice este mai important atunci când aporturile tacite reprezintă o parte considerabilă din fondurile proprii de bază. În consecință, această afirmație nu împiedică nici reclamanta să conteste decizia atacată, nici Tribunalul să îi aprecieze legalitatea.

69 În ceea ce privește afirmația Comisiei potrivit căreia landul exercită o influență considerabilă asupra stabilirii profilului de risc al Helaba, trebuie observat că, în considerentul (73) al deciziei atacate, Comisia a explicat care era temeiul acestei afirmații. Deși este adevărat că această explicație nu a fost dezvăluită în versiunea neconfidențială a deciziei atacate de care reclamanta dispunea în ziua în care a introdus acțiunea, versiunea confidențială a acestei decizii a fost prezentată de Comisie la cererea Tribunalului și a fost comunicată reclamantei înainte de ședință (a se vedea punctul 24 de mai

sus). În aceste circumstanțe, trebuie să se considere că reclamanta a fost în măsură să își apere drepturile.

70 În ceea ce privește faptul că, în speță, Comisia nu explică dacă, din punctul de vedere al condițiilor, emisiunea în valoare de 500 de milioane de euro care ar fi fost subscrisă de un singur investitor poate fi comparată cu aportul în litigiu, trebuie observat că, astfel cum reiese din decizia atacată, Comisia menționează acest exemplu pentru a arăta că nu este exclusă concentrarea de către un investitor a riscurilor sale într-o singură întreprindere. Or, problema dacă neexcluderea acestei concentrări a riscurilor într-o anumită întreprindere este suficientă pentru a considera remunerația convenită între land și Helaba drept conformă cu piața nu privește motivarea deciziei atacate, ci temeinicia acesteia.

71 În aceste circumstanțe, trebuie să se considere că decizia atacată nu este afectată de nemotivare în ceea ce privește conformitatea cu piața a remunerației convenite pentru aportul în litigiu.

72 În consecință, motivul întemeiat pe lipsa motivării deciziei atacate este respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea articolului 87 CE

Argumentele părților

73 Potrivit reclamantei, Comisia a încălcat articolul 87 CE considerând că remunerația convenită pentru aportul în litigiu este conformă cu criteriul investitorului privat și, în consecință, nu constituie ajutor de stat.

74 În această privință, în opinia reclamantei, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere, întrucât a considerat, în primul rând, că taxa profesională datorată de Helaba trebuie adăugată la remunerația procentuală convenită între land și Helaba în scopul comparării cu piața, din moment ce aceasta face parte din cheltuielile pe care Helaba le suportă ca urmare a respectivului aport, în al doilea rând, că trebuie să se țină seama de faptul că Helaba suportă cheltuieli pentru a-și procura de pe piață lichiditățile pe care nu le obține din aportul în litigiu și, în al treilea rând, că remunerația garanției conformă cu piața ar fi mai mică decât nivelul de 1,65 % care a fost convenit între părți și ar fi majorată ca urmare a efectului taxei profesionale.

75 În ceea ce privește luarea în considerare a taxei profesionale, precum și a cheltuielilor de refinanțare suportate de Helaba din cauza lipsei de lichiditate a aportului în litigiu, reclamanta repetă în esență argumentele pe care le-a prezentat în cadrul cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, și care au fost expuse la punctele 185 și 186, precum și la punctul 263 din hotărârea menționată.

76 În ceea ce privește nivelul adecvat al remunerației, reclamanta susține, în esență, că aportul în litigiu prezintă un profil de risc mai ridicat decât aporturile tacite care au fost emise pe piață și că, prin urmare, un investitor privat ar fi cerut pentru acel aport o remunerație mai mare decât cea cerută pe piață pentru aporturi tacite. Reclamanta se întemeiază pe volumul aportului în litigiu, pe imposibilitatea landului de a-și retrage investiția și pe riscul de a înregistra pierderi în caz de insolvență. În plus, aceasta consideră că faptul că remunerația convenită pentru aportul în litigiu este fixă nu este pertinent pentru stabilirea dobânzii conforme cu piața și că, din moment ce aportul tacit emis de Helaba în 2005 nu ar fi comparabil cu aportul în litigiu, Comisia nu se putea întemeia pe acel aport tacit.

77 Comisia, susținută de land și de Helaba, contestă aceste argumente.

Aprecierea Tribunalului

78 În ceea ce privește argumentele referitoare la luarea în considerare a taxei profesionale și la deducerea cheltuielilor de refinanțare, acestea trebuie respinse pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 188-192 și 269-291 din Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus.

79 În ceea ce privește argumentele prin care se urmărește să se demonstreze că aportul în litigiu prezintă un profil de risc mai ridicat decât cel al aporturilor tacite utilizate de Comisie cu titlu de comparație, trebuie examinate succesiv argumentele privind importanța pentru calculul remunerației conforme cu piața și, prin urmare, pentru aprecierea existenței unui ajutor deținută de volumul investiției, de imposibilitatea landului de a-și retrage investiția, de riscul de a înregistra pierderi în caz de insolvență, de faptul că remunerația convenită pentru aportul în litigiu este fixă, precum și pertinența comparației făcute de Comisie cu emisiunea efectuată de Helaba în mai 2005.

— Cu privire la volumul investiției

80 În această privință, potrivit susținerilor reclamantei, Comisia nu a luat în considerare în mod corect importanța volumului investiției pentru a califica aportul în litigiu și pentru a compara remunerația convenită între land și Helaba cu remunerația garanției aporturilor tacite emise pe piață.

81 În ceea ce privește, în primul rând, importanța valorii investiției pentru calificarea aportului în litigiu drept aport tacit în vederea comparării cu piața, reclamanta susține că faptul că acesta a fost subscris de un singur investitor, că landul deține 44 % din fondurile proprii de bază ale Helaba și că acesta concentrează 83 % din investițiile

sale într-o singură bancă aseamănă aportul în litigiu cu capitalul social, din moment ce riscul pentru land este mai ridicat decât cel asumat de investitorii care au subscris aporturi tacite emise pe piață.

82 În ceea ce privește, în primul rând, faptul că aportul în litigiu a fost subscris în totalitate de un singur investitor, reclamanta susține, referindu-se la Hotărârea WestLB, punctul 13 de mai sus (punctul 255), că un investitor care subscrie singur totalitatea unei investiții nu poate lua în considerare comportamentul altor operatori pe piață și, în consecință, este supus unui risc mai ridicat.

83 Or, trebuie observat că, la punctul 255 din Hotărârea WestLB, punctul 13 de mai sus, Tribunalul a considerat pur și simplu, cu ocazia examinării remunerației adecvate pentru investiție, iar nu cu ocazia examinării calificării drept investiție, că un investitor privat avizat, și anume un investitor care dorește să își maximizeze profitul fără să își asume prea multe riscuri în raport cu alți operatori de pe piață, ar solicita în principiu un randament minimal echivalent cu randamentul mediu din sectorul respectiv.

84 Trebuie constatat că această referire a Tribunalului la comportamentul altor investitori nu confirmă argumentul reclamantei, din moment ce referirea respectivă nu are legătură cu problema dacă profilul de risc al investiției crește atunci când un investitor subscrie singur totalitatea unei emisiuni.

85 În ceea ce privește, în continuare, faptul că aporturile tacite subscrise de land reprezintă 44 % din fondurile proprii de bază ale Helaba și 83 % din investițiile landului, trebuie arătat că nu este în mod vădit greșit să se considere, astfel cum a procedat în mod implicit Comisia, că aceste două împrejurări nu sunt pertinente pentru a stabili dacă aportul în litigiu prezintă un profil de risc mai apropiat de cel al capitalului social sau de cel al aporturilor tacite existente pe piață și, în consecință, pentru a stabili dacă examinarea conformității cu piața a remunerației acestuia trebuie făcută prin referire la remunerația aporturilor tacite sau la cea a capitalului social. În această privință, trebuie să se facă trimitere la punctele 140 și 141 din Hotărârea de astăzi,

Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, în cuprinsul cărora Tribunalul a respins argumente similare ale reclamantei.

86 În plus, trebuie respins argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia, prin faptul că nu a luat în considerare partea din fondurile proprii de bază ale Helaba deținută de land pentru a califica aportul în litigiu, contrazice propria Decizie 2006/737/CE din 20 octombrie 2004 privind un ajutor acordat de Germania în favoarea întreprinderii Westdeutsche Landesbank – Girozentrale, devenită WestLB AG (JO 2006, L 307, p. 22), în care ar fi considerat că importanța valorii investiției constituie un indiciu privind similitudinea cu capitalul social.

87 Astfel, trebuie constatat că, în Decizia 2006/737, nu volumul fondurilor proprii de bază dobândite de landul Renania de Nord-Westfalia în calitate de subscriptor unic a fost considerat un indiciu ce permite asimilarea cu o investiție realizată în capitalul social, ci volumul total al operațiunii, iar aceasta din cauza faptului că, spre deosebire de prezenta cauză, o cantitate atât de mare de fonduri proprii de bază putea, în acea perioadă, să fie obținută de o bancă numai sub formă de capital social, independent de faptul dacă investiția provenea de la un singur investitor sau de la mai mulți [a se vedea considerentul (204) și următoarele ale Deciziei 2006/737].

88 În ceea ce privește, în al doilea rând, importanța volumului investiției pentru stabilirea remunerației conforme cu piața, reclamanta contestă cele patru argumente pe care s-a întemeiat Comisia pentru a considera că nu era necesar să se aplice o majorare pentru a lua în considerare angajamentul considerabil al landului în Helaba.

89 Astfel, în primul rând, reclamanta contestă că riscul care rezultă din concentrarea investițiilor landului în Helaba ar fi compensat de faptul că remunerația landului nu a fost redusă, în pofida faptului că, pe piață, atribuirea totalității unei emisiunii unui singur investitor ar conduce la o reducere a remunerației. În această privință, reclamanta susține că referirea la o eventuală reducere a remunerației pe piață nu este

pertinentă în speță, întrucât aportul în litigiu nu a fost oferit unui număr mare de investitori, care s-ar afla, prin urmare, în concurență.

90 Trebuie observat că faptul că aportul nu a fost negociat pe piață nu înseamnă că este în mod vădit greșit să se considere că poate fi luată în considerare o reducere a remunerației de natură să compenseze o eventuală majorare a acesteia pentru motivul expunerii importante a landului în raport cu Helaba. Astfel, reclamanta nu pretinde că Helaba nu ar fi putut să își procure de pe piață, eventual de la mai mulți investitori, un aport care, din punctul său de vedere, să aibă aceleași caracteristici precum aportul în litigiu (volum, durată nedeterminată, remunerație a garanției). În aceste circumstanțe, Helaba putea incita landul să renunțe la o eventuală majorare a remunerației pentru a ține seama de expunerea importantă a acestuia față de Helaba, în măsura în care aceasta ar fi putut să îi respingă oferta și să obțină fondurile de pe piață la un preț inferior.

91 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația Comisiei potrivit căreia landul exercită o influență considerabilă asupra stabilirii profilului de risc strategic al Helaba, reclamanta susține că versiunea neconfidențială a deciziei atacate nu îi permite să cunoască motivele pentru care Comisia a ajuns la această concluzie și că, în orice caz, aceasta nu explică de ce landul ar trebui să renunțe, pentru acest motiv, la o remunerație corespunzătoare a aportului în litigiu.

92 Trebuie observat că, deși reclamanta pare să conteste suficiența motivării deciziei atacate, aceste argumente figurează într-o parte a cererii introductive intitulată „Argumentele eronate ale Comisiei", în cadrul motivului întemeiat pe încălcarea articolului 87 CE, iar nu în partea referitoare la motivul întemeiat pe insuficiența motivării.

93 În orice caz, în ceea ce privește faptul că motivul pentru care Comisia a ajuns la concluzia că landul exercită o influență considerabilă asupra stabilirii profilului de risc

strategic al Helaba nu figurează în versiunea neconfidențială a deciziei atacate, trebuie să se facă trimitere la punctul 69 de mai sus, în care acest argument a fost deja respins de Tribunal.

94 În ceea ce privește raportul dintre influența considerabilă a landului asupra stabilirii profilului de risc strategic al Helaba și valoarea remunerației, trebuie arătat că din considerentele (71)-(74) ale deciziei atacate reiese că, în opinia Comisiei, această influență, împreună cu celelalte trei elemente pe care le-a examinat, reduce riscul care decurge pentru land din faptul că acesta deține o parte importantă din fondurile proprii de bază ale Helaba, în care își concentrează 83 % din investițiile sale, și că, în consecință, landul nu a renunțat la o remunerație mai ridicată pentru aportul în litigiu, ci a acceptat o remunerație adecvată luând în considerare ansamblul împrejurărilor operațiunii. Totuși, trebuie să se constate că reclamanta nu prezintă niciun argument concret prin care să demonstreze că ar fi în mod vădit greșit să se considere că influența considerabilă a landului asupra profilului de risc al Helaba poate compensa riscul suportat de land din cauza faptului că acesta deține o parte importantă din fondurile proprii de bază ale Helaba și că 83 % din investițiile sale sunt concentrate în Helaba.

95 În al treilea rând, reclamanta contestă pertinența referirii făcute de Comisie la o emisiune în valoare de 500 de milioane de euro care ar fi fost subscrisă de un singur investitor. În această privință, reclamanta critică faptul că această operațiune nu a fost identificată de Comisie, care nu i-a precizat particularitățile, și susține că, în aceste circumstanțe, nu este posibil să se considere că faptul că landul a subscris totalitatea aportului în litigiu nu reprezintă nimic neobișnuit.

96 Trebuie să se constate, astfel cum afirmă reclamanta, că simplul fapt că un investitor a subscris o emisiune în valoare de 500 de milioane de euro nu este suficient pentru a dovedi că profilul de risc al aportului în litigiu nu implică o remunerație mai importantă decât remunerația garanției aporturilor tacite existente pe piață. Astfel, întrucât Comisia nu examinează remunerația garanției convenită pentru aportul respectiv, acest exemplu nu poate constitui temeiul concluziei potrivit căreia concentrarea landului în Helaba nu ar trebui să conducă la o majorare a remunerației.

97 În al patrulea rând, reclamanta contestă că deținerea de către land de participații în valoare totală de 361,5 milioane de euro în alte întreprinderi decât Helaba diminuează riscul important de concentrare pe care landul îl suportă în ceea ce privește Helaba.

98 Trebuie constatat că faptul că landul nu își concentrează în Helaba totalitatea investițiilor sale, ci 87 % din acestea, nu este suficient în sine pentru a susține concluzia Comisiei potrivit căreia angajamentul considerabil al landului în Helaba nu justifică o majorare a remunerației convenite pentru aportul în litigiu.

99 Totuși, având în vedere punctele 88-94 de mai sus, împrejurarea că aceste din urmă elemente menționate de Comisie în decizia atacată nu permit să se concluzioneze că nu era necesară o majorare a remunerației ca urmare a concentrării în Helaba a riscului suportat de land nu poate conduce la anularea deciziei atacate (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2006, SELEX Sistemi Integrati/Comisia, T-155/04, Rec., p. II-4797, punctul 47).

100 Pe de altă parte, trebuie arătat că importanța volumului investit de land în Helaba rezultă în parte din decizia sa de a nu diviza fondul special în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, și că această concentrare a riscurilor din partea landului nu prezintă pentru Helaba un interes specific de natură să o oblige să remunereze landul pentru majorarea riscului pe care și-l asumă (a se vedea punctele 229 și 230 din hotărârea menționată).

101 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se considere că argumentele reclamantei privind volumul investiției landului în Helaba nu demonstrează că a fost săvârșită de către Comisie o eroare vădită de apreciere prin faptul că aceasta a considerat că remunerația aportului în litigiu nu trebuia să fie mai mare decât remunerația garanției aporturilor tacite existente pe piață.

— Cu privire la imposibilitatea de a retrage investiția

102 Reclamanta susține că imposibilitatea landului de a-și retrage investiția constituie o diferență determinantă față de aporturile tacite existente pe piață și critică faptul că aceasta nu a fost luată în considerare de Comisie pentru a stabili remunerația conformă cu piața. Reclamanta repetă în această privință argumentele pe care le-a invocat în cauza T-163/05 și care au fost prezentate la punctele 151 și 233 din Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus. Prin urmare, acestea trebuie respinse pentru motivele prezentate la punctele 152-154 și 234-237 din hotărârea menționată.

— Cu privire la riscul de a înregistra pierderi în caz de insolvență

103 Reclamanta susține că riscul de a înregistra pierderi în caz de insolvență constituie o diferență determinantă față de aporturile tacite existente pe piață și critică faptul că acesta nu a fost luat în considerare de Comisie pentru a stabili remunerația conformă cu piața. În această privință, pe de o parte, reclamanta repetă argumentele pe care le-a invocat cu privire la Decizia 2006/742, care au fost prezentate la punctul 108 din Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, și, pe de altă parte, întrucât nu i s-a comunicat, înaintea depunerii cererii introductive, proiectul de contract din cauza naturii confidențiale a acestuia, reclamanta afirmă că este posibil ca părțile să fi prevăzut că aportul în litigiu are un rang inferior față de capitalul social, astfel cum consideră că a fost situația pentru aportul în discuție în cauza în care s-a pronunțat hotărârea respectivă.

104 În ceea ce privește conținutul proiectului de contract, este suficient să se constate că articolul 4 din acesta prevede că, „[î]n cazul unei proceduri de insolvență privind patrimoniul deținut de Helaba sau în cazul lichidării acesteia din urmă, aportul în litigiu nu va fi rambursat decât după rambursarea tuturor creditorilor băncii Helaba, inclusiv a titularilor de titluri de participare, precum și a creditorilor altor capitaluri de garanție în sensul articolului 10 alineatul 5a din KWG, însă înaintea rambursării deținătorilor de părți din capitalul social”.

105 Reiese, așadar, din proiectul de contract că aportul în litigiu beneficiază de un rang superior celui al capitalului social și că, astfel cum a apreciat Comisia în considerentul (26) al deciziei atacate, respectivul aport este comparabil în această privință cu aporturile existente pe piață, ceea ce pledează pentru compararea remunerației convenite între land și Helaba cu remunerația stabilită pentru aporturile tacite emise pe piață, iar nu cu remunerația care decurge din investiții în capitalul social. Trebuie observat că reclamanta, după ce a primit o copie a proiectului de contract, în urma unei cereri adresate de Tribunal Comisiei, nu a formulat observații în această privință.

106 În ceea ce privește celelalte argumente prezentate de reclamantă, acestea trebuie respinse pentru motivele expuse la punctul 109 din Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus.

— Cu privire la pertinența caracterului fix al remunerației

107 Reclamanta susține, în primul rând, că reiese din considerentele (26) și (29) ale deciziei atacate că, în opinia Comisiei, faptul că remunerația aportului în litigiu este fixă și nu depinde, în principiu, de rezultatul anual, în timp ce valoarea dividendelor depinde de profitul contabil realizat de Helaba, constituie un avantaj față de o investiție în capitalul social. Aceasta susține că structura remunerației aportului în litigiu prezintă, din punct de vedere economic, atât avantaje, cât și inconveniente în raport cu cea a remunerației capitalului social.

108 Trebuie să se constate în această privință că, deși este adevărat că, în considerentul (29) al deciziei atacate, Comisia menționează că un aport tacit prezintă anumite avantaje pentru land față de un transfer al unui activ special în calitate de capital social, totuși aceasta nu își întemeiază aprecierea privind calificarea aportului în litigiu pe afirmația respectivă. Acea calificare se întemeiază, în ceea ce privește remunerația, pe afirmația, care figurează în considerentul (26) al deciziei atacate, potrivit căreia landul, precum un investitor într-un aport tacit pe piața de capitaluri, primește totalitatea remunerației, în timp ce un investitor în capitalul social are dreptul la plata

unui dividend proporțional cu profitul. Astfel, Comisia nu afirmă că o remunerație fixă ar fi mai favorabilă decât dreptul la un dividend. Aceasta se limitează să considere că remunerația fixă, precum cea prevăzută pentru aportul în litigiu, este specifică mai degrabă aporturilor tacite decât capitalului social și că, în consecință, tipul de remunerație convenită între părțile la aportul în litigiu îl aseamănă aporturilor tacite existente pe piață.

109 În aceste circumstanțe, nu este necesar să se examineze argumentele reclamantei privind temeinicia afirmației Comisiei care figurează în considerentul (29) al deciziei atacate, potrivit căreia un aport tacit prezintă anumite avantaje pentru land în raport cu transferul unui activ special în calitate de capital social.

110 În al doilea rând, reclamanta susține că, în mod contrar celor pretinse de Comisie, remunerația fixă nu este specifică aporturilor tacite, iar remunerația variabilă nu este specifică pentru capitalul social. În această privință, reclamanta face trimitere la argumentele pe care le-a prezentat în cadrul cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus. Or, aceste argumente au fost respinse la punctele 113-122 din hotărârea respectivă.

111 Reclamanta susține, în al treilea rând, că faptul că dreptul la remunerație al landului depinde de existența unui excedent anual al Helaba constituie o divergență, în detrimentul landului, față de structura aporturilor existente pe piață, din moment ce, pentru acestea, dreptul la remunerație depinde, în principiu, de profitul contabil al emitentului și numai în anumite circumstanțe de excedentul anual, astfel încât este mai puțin probabil ca emitentul să suspende plata remunerației.

112 Trebuie observat că rapoartele de expertiză la care se referă Comisia în considerentele (59) și (60) ale deciziei atacate arată că, în mod contrar celor susținute de reclamantă, condițiile care guvernează plata remunerației aportului în litigiu nu sunt în mod vădit mai puțin favorabile pentru land decât condițiile normale de pe piață. Astfel, chiar dacă banca de investiții A a considerat, într-adevăr, că această situație se regăsea în

speță, potrivit opiniei exprimate de banca de investiții B și de societatea de experți contabili, condițiile care guvernează plata remunerației aportului în litigiu erau mai favorabile pentru land decât în mod obișnuit.

113 În orice caz, trebuie să se constate că, în considerentul (66) al deciziei atacate, Comisia a afirmat, astfel cum pretinde reclamanta, că ar putea fi justificată o majorare a remunerației pentru condiții de plată mai restrictive. Totuși, aceasta a considerat în egală măsură, fără ca reclamanta să prezinte argumente în sens contrar, că neluarea în considerare a unei majorări motivate de condiții de plată mai restrictive nu îi afecta aprecierea, din moment ce remunerația garanției care rezultă din dobânda convenită de land și de Helaba pentru aportul în litigiu, majorată cu cheltuielile reprezentate de taxa profesională, și anume 1,925 %, rămânea superioară față de remunerația garanției existentă pe piață, care rezultă din însumarea majorării propuse de banca de investiții A și a marjei stabilite în rapoartele de expertiză.

114 În aceste circumstanțe, trebuie să se considere că argumentele reclamantei nu permit să se demonstreze săvârșirea de către Comisie a unei erori vădite de apreciere prin faptul că a apreciat că dispozițiile din proiectul de contract referitoare la remunerație apropie aportul în litigiu de aporturile tacite existente pe piață și că diferențele existente nu împiedică să se considere că remunerația procentuală convenită de părți este conformă cu nivelul remunerației garanției existente pe piață.

— Cu privire la pertinența aportului din mai 2005

115 În opinia reclamantei, Comisia nu se putea întemeia pe aportul tacit emis de Helaba în mai 2005 (a se vedea punctul 19 de mai sus), din moment ce acesta nu ar fi comparabil cu aportul în litigiu. Aceasta susține că cele două aporturi se diferențiază în special prin aceea că aportul din mai 2005 ar fi fost subscris de numeroși investitori, ar fi fost cotat la bursă și ar fi trebuit rambursat la valoarea nominală majorată cu

dobânzi, o reducere pentru motive de pierderi înregistrate de Helaba nefiind prevăzută. Pe de altă parte, reclamanta solicită Tribunalului să oblige Comisia să arate dacă există acorduri referitoare la rangul aportului în litigiu, în special în raport cu aportul tacit din mai 2005.

116 Trebuie să se constate că operațiunea din mai 2005 a fost menționată de Comisie în decizia atacată numai cu titlu suplimentar, după ce a ajuns la concluzia că remunerația convenită de land și de Helaba pentru aportul în litigiu era conformă cu piața. În aceste circumstanțe, întrucât argumentele reclamantei privind aprecierile pe care Comisia a întemeiat această concluzie au fost respinse, eventuala lipsă de pertinență a comparației cu aportul emis de Helaba în mai 2005 nu poate conduce la anularea deciziei atacate.

117 În orice caz, trebuie observat că, și în cazul în care s-ar presupune că diferențele invocate de reclamantă sunt pertinente și reale – fapt care este contestat de Helaba în ceea ce privește nivelul de rambursare în caz de reziliere, fără ca reclamanta să fi replicat în această privință –, aportul din mai 2005 arată, astfel cum Comisia indică în decizia atacată, că Helaba putea emite pe piață aporturi tacite cu aceleași caracteristici precum aportul în litigiu în ceea ce privește elementele care prezintă interes pentru aceasta – precum calificarea drept fonduri proprii de bază și procentajul remunerației garanției – și pentru care aceasta era pregătită să remunereze investitorii. Rezultă de aici că Helaba nu era obligată, din cauza situației sale economice, să accepte aportul în litigiu și, în consecință, că aceasta se afla în poziția de a refuza remunerarea landului pentru unele caracteristici ale aportului, care, chiar dacă ar fi presupus o majorare a riscului suportat de acesta, nu confereau băncii Helaba niciun avantaj suplimentar față de un aport emis pe piață.

118 Astfel, trebuie arătat că importanța riscului asumat de land în investițiile sale este pertinentă pentru calificarea acestora drept ajutor de stat în sensul articolului 87 CE numai dacă Helaba a obținut un avantaj pe care nu l-ar fi putut obține pe piață.

119 Având în vedere cele de mai sus, al doilea motiv al reclamantei trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea drepturilor procedurale ale reclamantei

Argumentele părților

120 În opinia reclamantei, Comisia ar fi trebuit să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, din moment ce, pe baza informațiilor de care dispunea, aceasta nu era convinsă că aportul în litigiu era compatibil cu Tratatul CE și a ajuns la o concluzie contrară numai pentru motivul că a aplicat greșit criteriul investitorului privat, considerând că remunerația aportului în litigiu era adecvată și că cheltuielile de refinanțare brute care rezultă din lipsa de lichiditate a aportului în litigiu trebuiau deduse din remunerație.

121 În special, potrivit susținerilor reclamantei, Comisia ar fi trebuit să facă o analiză mai aprofundată a necesității de a deduce din remunerația pe care ar fi solicitat-o un investitor privat cheltuielile de refinanțare suportate de Helaba din cauza lipsei de lichiditate, precum și a diferențelor fundamentale care există între aportul în litigiu și aporturile tacite „conforme cu piața". Printre aceste diferențe, reclamanta menționează faptul că landul ar fi lipsit de orice posibilitate de a-și retrage investiția și riscul foarte ridicat acceptat de acesta, pe de o parte, ca urmare a volumului important al aportului în litigiu și, pe de altă parte, ca urmare a „acumulării de riscuri" care decurge din acel aport și din cel în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus. Potrivit reclamantei, Comisia ar fi trebuit de asemenea să stabilească dacă un investitor privat ale cărui aporturi reprezintă peste 40 % din fondurile proprii ale unei societăți, precum în speță, ar fi solicitat o remunerație mai ridicată.

122 Reclamanta contestă afirmația Comisiei potrivit căreia aceasta ar fi soluționat toate dificultățile în Decizia 2006/742. În această privință, reclamanta susține că, în acțiunea sa formulată împotriva acestei decizii, a prezentat în detaliu numeroasele particularități ale aportului în cauză din perspectiva altor aporturi tacite „conforme cu piața", precum și motivele care se opun deducerii cheltuielilor de finanțare. Reclamanta susține că unele dintre aceste argumente erau noi pentru Comisie, astfel încât aceasta se confrunta cu probleme noi în momentul în care a examinat aportul în litigiu.

123 În plus, reclamanta susține că faptul că, în speță, Comisia se confrunta cu dificultăți serioase este demonstrat de durata examinării preliminare, și anume 15 luni, care ar depăși în mod clar termenul de două luni prevăzut pentru o examinare preliminară la articolul 4 alineatul (5) din Regulamentul nr. 659/1999. Existența unor dificultăți serioase ar mai fi confirmată și de faptul că, în total, Comisia ar fi adresat Republicii Federale Germania patru cereri de informații și că aceasta ar fi solicitat o prelungire a termenului acordat pentru răspuns.

124 Comisia, susținută de Helaba, contestă aceste argumente. Landul nu a prezentat argumente în această privință.

Aprecierea Tribunalului

125 Trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, procedura de la articolul 88 alineatul (2) CE, care dă statelor membre și mediilor vizate garanția că pot fi ascultate și care permite Comisiei să fie complet lămurită cu privire la ansamblul datelor privind cazul înainte de a lua o decizie, devine indispensabilă atunci când Comisia întâmpină dificultăți serioase în a aprecia dacă o măsură de stat este compatibilă cu piața comună (Hotărârea Curții din 20 martie 1984, Germania/Comisia, 84/82, Rec., p. 1451, punctul 13). În consecință, Comisia nu se poate limita la faza preliminară prevăzută la articolul 88 alineatul (3) CE pentru a lua o decizie favorabilă unei măsuri de stat decât dacă, la finalul primei examinări, poate dobândi convingerea că această măsură fie nu constituie un ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, fie, dacă

este calificată drept ajutor, este compatibilă cu piața comună (Hotărârea Tribunalului din 12 februarie 2008, BUPA și alții/Comisia, T-289/03, Rep., p. II-81, punctul 329).

126 Deși prerogativele Comisiei nu sunt discreționare în ceea ce privește decizia de a iniția această procedură, conform finalității articolului 88 alineatul (3) CE și obligației de bună administrare care îi revine, Comisia poate angaja un dialog cu statul care notifică sau cu anumiți terți pentru a depăși, în cursul procedurii preliminare, dificultățile cu care eventual s-a confruntat (Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2001, Prayon-Rupel/Comisia, T-73/98, Rec., p. II-867, punctul 45, și Ordonanța Tribunalului din 21 noiembrie 2005, Tramarin/Comisia, T-426/04, Rec., p. II-4765, punctul 29).

127 Cu toate acestea, trebuie amintit de asemenea că, potrivit jurisprudenței, noțiunea de dificultăți serioase prezintă un caracter obiectiv. Existența unor astfel de dificultăți trebuie să fie căutată atât în împrejurările în care a fost adoptat actul atacat, cât și în conținutul acestuia, în mod obiectiv, prin efectuarea unei analize a motivelor deciziei în raport cu elementele de care dispunea Comisia atunci când s-a pronunțat cu privire la compatibilitatea cu piața comună a ajutoarelor în litigiu (Hotărârea Prayon-Rupel/Comisia, punctul 126 de mai sus, punctul 47; a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1995, SIDE/Comisia, T-49/93, Rec., p. II-2501, punctul 60). Sarcina probei cu privire la existența unor dificultăți serioase revine reclamantului, care poate face această probă pe baza mai multor indicii concordante, referitoare, pe de o parte, la împrejurările și la durata procedurii de examinare preliminară și, pe de altă parte, la conținutul deciziei atacate.

128 În speță, în susținerea afirmației sale potrivit căreia Comisia nu ar fi fost în măsură să depășească toate dificultățile cu care s-a confruntat în aprecierea aportului în litigiu, reclamanta afirmă că, în esență, Comisia a ajuns la concluzia că aportul în litigiu era conform cu piața numai pentru motivul că a aplicat în mod greșit criteriul investitorului privat și, în această privință, face trimitere la argumentele sale referitoare la încălcarea articolului 87 CE.

129 Or, problema aplicării greșite de către Comisie a criteriului investitorului privat nu se confundă cu cea a existenței unor dificultăți serioase, care impune inițierea procedurii oficiale de investigare. Astfel, scopul examinării existenței unor dificultăți serioase nu este acela de a stabili dacă articolul 87 CE a fost aplicat corect de Comisie, ci acela de a stabili dacă, în ziua în care a adoptat decizia atacată, aceasta dispunea de informații suficient de complete pentru a aprecia dacă măsura în litigiu era compatibilă cu piața comună.

130 Faptul că aprecierea de către Comisie a aportului în litigiu este, în opinia reclamantei, greșită și că aceasta nu a răspuns anumitor obiecții ridicate de reclamantă în cadrul cauzei T-163/05 nu înseamnă că aceasta nu se putea pronunța asupra măsurii în cauză pe baza informațiilor de care dispunea și că, în consecință, trebuia să inițieze procedura oficială de investigare pentru a completa ancheta. Trebuie, în special, să se observe că nu orice argument prezentat de o parte interesată în cadrul unei proceduri distincte privind împrejurări similare este în mod necesar de natură să dea naștere unor dificultăți serioase ce impun inițierea procedurii oficiale.

131 Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar fi trebuit să examineze mai aprofundat diferențele fundamentale dintre aportul în litigiu și aporturile tacite de pe piață, precum și consecințele lipsei lichidității acestuia, trebuie amintit că procedura oficială a fost inițiată de Comisie în ceea ce privește aportul în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea de astăzi, Bundesverband deutscher Banken/Comisia (T-163/05), punctul 14 de mai sus, precum și în cazul altor operațiuni privind Landesbanken (bănci regionale) și că au fost examinate, cu această ocazie, printre altele, caracteristicile aportului în litigiu menționate de reclamantă, precum volumul fondurilor transferate, importanța părții reprezentate de aceste fonduri în cadrul fondurilor proprii de bază ale Helaba, caracterul permanent al aportului, imposibilitatea de a retrage investiția, precum și luarea în considerare a cheltuielilor mai ridicate care rezultă din operațiunile în cauză în raport cu operațiunile realizate pe piață din cauza lipsei lichidității activelor transferate. Trebuie, în special, să se arate că, în mod contrar celor pretinse de reclamantă, argumentul întemeiat pe compensarea lipsei lichidității printr-o valoare de integrare redusă a fost deja invocat în cursul examinării care a precedat adoptarea Deciziei 2006/742.

În aceste circumstanțe, trebuie să se constate că, în ziua adoptării deciziei atacate, Comisia nu numai că dispunea de informații care îi permiteau să aprecieze pertinența fiecăreia dintre caracteristicile aportului în litigiu menționate de reclamantă, ci și că reclamanta, precum și orice altă persoană interesată, a avut posibilitatea să prezinte Comisiei orice informație pe care o considera necesară în această privință.

132 În ceea ce privește argumentele reclamantei întemeiate pe durata examinării preliminare, precum și pe faptul că, înainte de a adopta decizia, Comisia ar fi trimis Republicii Federale Germania mai multe cereri de informații, trebuie să se constate că durata examinării aportului în litigiu a depășit termenul prevăzut pentru examinarea preliminară a unei măsuri notificate, chiar luându-se în considerare voința de înțeles a Comisiei de a finaliza procedurile oficiale de investigare inițiate în privința operațiunilor anterioare în favoarea Landesbanken, și că au fost trimise de Comisie Republicii Federale Germania trei cereri de informații, dintre care una a trebuit să fie reiterată. În această privință, reiese în mod cert din jurisprudență că trecerea unui termen care depășește cu mult termenul necesar în mod normal pentru o examinare preliminară, precum și conținutul discuțiilor angajate între Comisie și statul membru vizat în cursul acestei faze a procedurii pot constitui indicii ale prezenței unor dificultăți serioase de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea Germania/Comisia, punctul 125 de mai sus, punctele 14, 15 și 17, și Hotărârea Tribunalului din 10 mai 2000, SIC/Comisia, T-46/97, Rec., p. II-2125, punctele 89 și 102). Totuși, trebuie să se considere că, având în vedere argumentele reclamantei și împrejurările cauzei, examinate la punctele 129-131 de mai sus, termenul în care a fost adoptată decizia atacată, precum și trimiterea mai multor cereri de informații nu ar putea fi suficiente în cauză pentru a demonstra că decizia atacată a fost adoptată de Comisie în pofida existenței unor dificultăți serioase.

133 În consecință, prezentul motiv trebuie respins.

134 Întrucât toate motivele prezentate de reclamantă au fost respinse ca nefondate, acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cererile de măsuri de organizare a procedurii

135 În cererea sa introductivă, reclamanta solicită Tribunalului să oblige Comisia să prezinte următoarele documente:

— rapoartele de expertiză, precum și raportul societății de experți contabili menționate în considerentul (46) al deciziei atacate;

— proiectul de contract referitor la aportul în litigiu, menționat în considerentul (16) al deciziei atacate;

— calculele privind stabilirea valorii aportului în litigiu, evocate în considerentul (15) al deciziei atacate, precum și atestările societăților de experți contabili.

136 În plus, reclamanta solicită Tribunalului să oblige Comisia, pe de o parte, să arate care este emisiunea menționată de aceasta în considerentul (74) al deciziei atacate, prin care un investitor ar fi dobândit totalitatea fondurilor proprii de bază ale unei bănci germane pentru o sumă de 500 de milioane de euro, și, pe de altă parte, să îl informeze dacă există acorduri privind rangul aportului în litigiu, în special în raport cu aportul din mai 2005.

137 În replica sa, reclamanta solicită Tribunalului să oblige Comisia să prezinte versiunea confidențială a deciziei atacate, precum și contractul de garanție încheiat între proprietarii băncii Helaba.

138 Rapoartele de expertiză, raportul societății de experți contabili, proiectul de contract, precum și versiunea confidențială a deciziei atacate au fost prezentate de Comisie la cererea Tribunalului (a se vedea punctul 24 de mai sus). În rest, reiese din elementele dezvoltate anterior că Tribunalul s-a putut pronunța în mod util cu privire la prezenta acțiune pe baza înscrisurilor prezentate de părți.

Cu privire la cheltuielile de judecată

139 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei, ale landului și ale Helaba.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) **Bundesverband deutscher Banken eV suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată ale Comisiei Europene, ale landului Hessen și ale Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale.**

Czúcz Vadapalas Labucka

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 3 martie 2010.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei ..... II - 542

A — Aportul în litigiu ..... II - 542

B — Procedura administrativă și decizia atacată ..... II - 544

Procedura și concluziile părților ..... II - 548

În drept ..... II - 550

1. Cu privire la admisibilitate ..... II - 550

2. Cu privire la fond ..... II - 551

Cu privire la motivul întemeiat pe nemotivare ..... II - 551

Cu privire la calificarea aportului în litigiu ..... II - 552

— Argumentele părților ..... II - 552

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 554

Cu privire la luarea în considerare a taxei profesionale ..... II - 558

— Argumentele părților ..... II - 558

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 558

Cu privire la deducerea cheltuielilor de refinanțare ..... II - 559

— Argumentele părților ..... II - 559

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 560

Cu privire la conformitatea cu piața a remunerației convenite între land și Helaba ..... II - 560

— Argumentele părților ..... II - 560

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 561

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea articolului 87 CE ..... II - 562

Argumentele părților ..... II - 562

Aprecierea Tribunalului ..... II - 564

— Cu privire la volumul investiției ..... II - 564

— Cu privire la imposibilitatea de a retrage investiția ..... II - 570

— Cu privire la riscul de a înregistra pierderi în caz de insolvență ..... II - 570

— Cu privire la pertinența caracterului fix al remunerației ..... II - 571

— Cu privire la pertinența aportului din mai 2005 ..... II - 573

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea drepturilor procedurale ale reclamantei ..... II - 575

Argumentele părților ..... II - 575

Aprecierea Tribunalului ..... II - 576

Cu privire la cererile de măsuri de organizare a procedurii ..... II - 580

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 581